

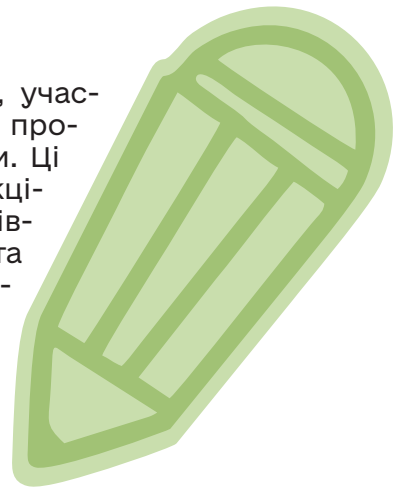
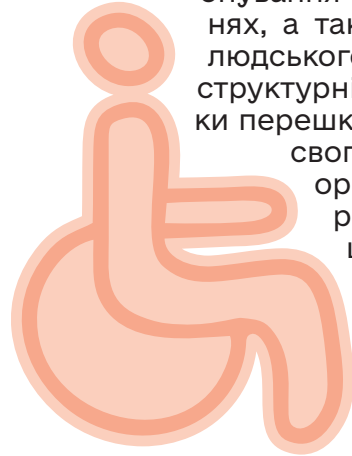

РАЗОМ НЕБАЙДУЖІ

ПІДТРИМКА ЄВРОСОЮЗОМ ІНКЛЮЗИВНОСТІ В УКРАЇНІ

КОНТЕКСТ

Сприяння єдності, рівності, солідарності, соціальній згуртованості, учасницькому підходу та інклюзивності є вирішальними факторами для процесу відновлення України та пом'якшення руйнівних наслідків війни. Ці принципи є вкрай важливими для забезпечення ефективного функціонування українського суспільства та економіки на всіх рівнях, а також для стимулювання розвитку економічного та людського потенціалу. Однак повномасштабна війна, інфраструктурні проблеми, суспільні настрої та інші значні виклики перешкоджають прогресу на шляху до інклюзивності. Зі свого боку, громадянське суспільство, міжнародні організації та уряд працюють над впровадженням реформ. Підтримка з боку ЄС також сприяє тому, щоб життя в Україні ставало більш інклюзивним.

Війна загострила потребу в **адаптації інфраструктури для людей з інвалідністю**. За даними [Міністерства соціальної політики](#), станом на 2024 рік, в Україні офіційно налічувалося понад 3 мільйони людей з інвалідністю. Водночас за ширшими та неофіційними [оцінками](#), інвалідність мають понад 6 мільйонів осіб. Ці цифри зростають через війну, що триває. Через це сприяння інклюзивності в Україні на-

буває особливої важливості в межах стратегії ЄС та допомоги, яку Євросоюз надає країні. В Україні діє [Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору](#) (на 2021–2030 роки), спрямована на покращення доступності громадських місць, транспорту та будівель. Також діють закони про квоти на працевлаштування для людей з інвалідністю, однак їх фактичне виконання є неоднозначним. Згідно з останніми дослідженнями, **працевлаштованими є лише 20% усіх українців з інвалідністю**. У деяких країнах Європейського Союзу цей показник досягає позначки у 50%.

Українське законодавство сприяє розвитку **рівних прав**. Конституція України гарантує рівність і забороняє дискримінацію за ознаками інвалідності, статі, етнічного походження, віку, сексуальної орієнтації тощо. Також діє [спільна ініціатива ЄС та Ради Європи](#) (2023–2026), спрямована на адаптацію антидискримінаційного законодавства України до європейських стандартів, особливо щодо національних меншин.

Водночас в українському громадянському суспільстві зростає **дискурс щодо толерантності та інклюзивності**. Останніми роками було зроблено значні кроки у цьому напрямі. Проте поступ часто є нерівномірним і повільним. Висвітлення теми інвалідності в медіа досі зіштовхується з чисельними викликами – зокрема, зберігається стереотипна та орієнтована на жалість лексика.

ЧОМУ ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ВАЖЛИВА ДЛЯ УКРАЇНИ ТА ЄС

Інклюзивність є однією з ключових європейських цінностей, закріплених в Стратегії різноманіття та інклюзії до 2030 року. Мета Стратегії сталого розвитку України до 2030 – посилити інклюзію відповідно до гасла ЄС «Єдність у різноманітті». Інклюзивні суспільства, як правило, є більш сталими, що сприяє їхньому довгостроковому розвитку та зростанню. Інклюзивні політики можуть розширювати можливості для працевлаштування, тим самим підтримуючи відновлення та зростання економіки. Відповідність стандартам ЄС у сфері прав людини підвищує міжнародну легітимність України та може сприяти її інтеграції до Європейського Союзу.

Разом ЄС та Україна визнають цінність кожної людини. У цьому аспекті створення безбар'єрного середовища відіграє трансформаційну роль. Це не просто технічна вимога; це – основа справедливого й гуманного суспільства, яке сприяє вільному пересуванню людей, отриманню доступу до послуг та повноцінній участі у житті своїх громад.

Пріоритизація інклюзивності є вкрай важливою у зусиллях з відбудови. Шлях України до ЄС тісно пов'язаний із впровадженням інклюзивності. Україна працює над адаптацією власного законодавства згідно з європейськими стандартами рівності та недискримінації.

Одним із найпотужніших інструментів сприяння інклюзивності є Програма підтримки України «Ukraine Facility». Вона пов'язує кошти на відновлення з реформами, демократичними нормами та соціальною згуртованістю. Частина підтримки в межах цієї Програми спрямована на зміцнення демократичного врядування, посилення прав меншин та інклюзивних інституцій. ЄС зосереджується на наданні технічної підтримки, щоб допомогти Україні узгодити роботу її інституцій зі стандартами Євросоюзу.

ЄС реалізує низку програм для підтримки інклюзивності в Україні. Для дітей, їхніх батьків та опікунів – **«Кращий догляд для кожної дитини»** (ЄС-ЮНІСЕФ), **Save the Children**, **«Європейська гарантія для дітей»**, **Erasmus+**, що працюють ґрунтуючись на принципах інклюзивності та різноманіття, сприяючи рівним можливостям та доступу для всіх. Також йдеться про **проєкт «Професійно-технічна освіта та навчання» (VET)**, який включає грант від ЄС у розмірі 8,5 млн євро. Для жінок, які зосереджуються на лідерстві, діють такі ініціативи, як **«ЄС за гендерну рівність» (EU4 Gender Equality)** (ЄС-ООН Жінки), **«Жінки в бізнесі»** (ЄБРР) та **«Партнерство заради належного врядування» (PGG)**. Для людей з інвалідністю та маломобільних груп війна стала каталізатором потреби в **інклюзивному транспорті** через зростання кількості людей з інвалідністю. Значний відсоток населення України старіє та стає менш мобільним. Це створює нагальну потребу в безбар'єрному доступі до транспорту, що додатково ускладнюється через пошкоджену інфраструктуру.

Серед інших проектів, **рух «Без бар'єрів»** включає низькопідлогові трамваї та автобуси у 12 українських містах. ЄС частково фінансує його через Програму розвитку Організації Об'єднаних Націй. Європейський фонд сталого розвитку плюс (EFSD+) також підтримує ініціативи з модернізації транспортних вузлів та створення безбар'єрних маршрутів. На Конференції з відновлення України, яка відбулася в Лондоні у 2023 році, українські та європейські посадовці підписали угоди на суму **800 млн євро** для залучення приватних інвестицій, частина з яких стосується інклюзивної інфраструктури. Під час Конференції з відновлення України, що пройшла у Римі у 2025 році, учасники заснували Український реконструкційний фонд. Було підписано спільні заяви на загальну суму в понад 3,5 млрд євро, включно з грантом у **10 млн євро** від ЄБРР для «Укрзалізниці» на покращення доступності вокзалів, зокрема для людей з інвалідністю, пасажирів похилого віку, батьків з дітьми та інших маломобільних груп населення. В межах грантової ініціативи проекту «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні» ЄС та ПРООН створили **безпечну кімнату для дітей з порушеннями зору в Чернігові**.

ПІДТРИМКА ІНКЛЮЗИВНОСТІ В УКРАЇНІ З БОКУ ЄС

Крім того, у 2025 році ЄС оголосив конкурс проектних пропозицій для організацій громадянського суспільства на загальну суму **14 млн євро**. З них 5 млн євро було спрямовано на гендерне лідерство та вирішення конфліктів. Завдяки цьому фінансуванню Євросоюз підтримував кілька проектів, що **об'єднали жінок з різним досвідом, з різних регіонів і секторів**, забезпечивши їм головну роль у відбудові та формуванні майбутнього України.

ЄС через свій Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) реалізує **Програму відновлення України** – одну з трьох ініціатив з відновлення, що їх підтримує ЄІБ. Станом на жовтень 2025 року, банк надав **740 млн євро** в межах цих програм для підтримки відновлення України. Модернізація та будівництво об'єктів критичної інфраструктури здійснюються з урахуванням принципів інклюзивності, створюючи безбар'єрні простори, доступні для кожного.

Зміни до законодавства не означають автоматичної зміни громадської думки. Антидискримінаційні норми мають конкурувати з традиційними поглядами. ЄС, однак, прагне сформувати ставлення, визнаючи, що кожна людина є цінною та важливою, що ніхто не має залишатися осторонь, пояснюючи водночас, чому це важливо для всіх.

ЩО ТАКЕ КАМПАНІЯ З ІНКЛЮЗИВНОСТІ?

Мета кампанії з інклюзивності – не лише сприяти прийняттю Євросоюзу як турботливого партнера України, який ставить людину в центр своїх політик, але й залучати аудиторію до всеосяжної підтримки ЄС, спрямованої на покращення інклюзивності в українському суспільстві.

Загальне рамкове гасло – **«Разом ми – Європа»** – підсилюється ключовим, унікальним гаслом, яке підкреслює та зміцнює основний комунікаційний фокус: **«Разом небайдужі»**. Воєдино вони формують ключовий меседж: **ЄС та Україна будують інклюзивне суспільство рівних можливостей для всіх**.

Кампанія має на меті поглибити розуміння спільних цінностей ЄС та України. Європейський Союз – не просто економічний партнер; це – партнер, що підтримує добробут і сприяє процвітанню українців.

Розглядаючи інклюзивність у широкому сенсі для загальної аудиторії, кампанія зосереджується на трьох основних стовпах: підтримка дітей – від догляду до безпечної та безперервної освіти; жіноче лідерство та гендерна рівність; безбар'єрність – від доступу до шкіл й до громадського транспорту для осіб з інвалідністю.